De professionelle håbere

Under CEEC's[1] møde i Danmark i dagene 6. – 9. marts prædikede biskoppens skolekonsulent, pastor Jesper Fich ved en messe i Sankt Josefs Karmel

Af Jesper Fich

To klassiske fokusområder er så vigtige som nogensinde for den katolske skole. Fællesskab og håb.

To tunge emner, så lad os ikke spille tiden, men springe lige ud i det:

Først til fællesskabet.

"Det vigtigste ved min skolegang" – sagde et af mine menighedsmedlemmer forleden – "det vigtigste ved min skolegang var frikvartererne." I dag er han bankdirektør. Så han lærte i hvert fald at regne. Hvorfor siger han så sådan? Fordi han mente det. Naturligvis.

Naturligvis ville det være en elendig skole, der ikke forstod sin opgave som andet og mere end elevernes tilegnelse af fagspecifikke færdigheder. Vi har som grund visionen om fællesskab med udgangspunkt i vores kirkelighed og tro. Det er derfor vi råber til kamp, til opgør med en kultur, der bekender sig til det selvberoende moderne individ. I skolen bliver man sig selv, men også en del af noget.

Det er ikke, fordi dette menneskesyn og dannelsessyn er mere sympatisk, at vi vælger det som grundlag. Vi gør det, fordi vi tror på, at det er sandt. Og sandt er det, at man først kan have det godt med sig selv, når man har det godt med andre – i fællesskab. Det er ud fra fællesskabet, man får en forståelse af, hvem man i virkeligheden er. Det gælder den voksne, og det gælder også barnet. (Keld Holm). Vores skole er ikke til for nytten/kvalifikationerne alene, men vore katolske skolers formål er oplysning. Derfor går vi gerne imod tidsånden og politikere, der ikke forstår, at det er vigtigt med "frikvartererne" – men de *er* vigtige, hvis man skal ende med at blive en ordentlig bankdirektør.

---

[1] CEEC (European Committee for Catholic Education) er en international sammenslutning af katolske skoleforeninger i 25 europæiske lande. CEEC blev oprettet i 1974 som en regionalkomité inden for OIEC (Catholic International Education Office). FAKS (Foreningen af katolske Skoler i Danmark) har stået for at arrangere dette års møde, som fandt sted på Magleås. Red.

Den færdighed, som det moderne samfund efterspørger allermest: udpræget evne til samarbejde kombineret med en ikke ukritisk respekt for medmennesket – alt dét, som fordrer stor personlig integritet, klarhed om eget ståsted og identitet, det burde katolske skoler være kongelige hofleverandører af; dér burde vi være helt fremme i skoene.

Nu til håbet:

Det har altid været en uoverkommelig opgave at drive skole. Som den danske filosof K.E. Løgstrup sagde – uden i øvrigt at have tabt troen på skolens mulighed: "Hvad der mislykkes mellem voksne indbyrdes, skal lykkes i lærerens forhold til børnene og de unge og mellem de unge indbyrdes. Er det ikke urimeligt? Stilles der så ikke overdrevne fordringer til skolen?"

Det pessimistiske kor har mange stemmer, men vi, der har ansvar for katolsk skole, synger ikke i det kor. Vi er nemlig de *professionelle håbere*. Ikke fordi vi er blåøjede optimister. Vi ser som professionelle klart, hvor problemerne er. Men vi håber alligevel, for fatalt er det, hvis håbet bliver træt.

Autoritet på katolsk skole bør være kendetegnet af den mentalitet: Vi insisterer på at håbe, hvor andre har kapituleret; som kristne har vi den evne at se lys i mørke – at et guldkors er sandere end et sort, fordi – som et barn sagde i en skolemesse forleden dag – "Kristus lyser altid."

Og derfor er vi de professionelle håbere.

Evalueringskulturen rammer naturligvis også den katolske skole. Nogen har måske svært ved at se det håb realiseret, og andre efterlyser, at det stod frem med større effekt. Også jeg.

Men for ikke at drage de forkerte konklusioner om den katolske skoles virkekraft, så er det nyttigt lige et øjeblik at blive klogere omkring vilkårene for de værdier, vi bekender os til. De værdier deler vilkår med Gudsriget. Gudsriget kommer – sagde Jesus – ikke sådan, at man kan iagttage det og konkluderende sige: Ser her – eller se dér. Guds rige er i jer. Vi kan tage ved lære af Jesus, der ikke blev forstyrret af, at Gudsriget ikke kan evalueres med naturlige mål alene. Det er nemlig lettere at sige, hvad en katolsk skole ikke er, end hvad den er. Det er ikke morgensang eller korset i klasseværelserne, der gør udslaget. Den slags kan være vigtige, men disse ting kan også være overfladisk konvention.

Men selvom det altså er svært at udpege, så betyder det efter min bedste overbevisning ikke, at en katolsk skole er uidentificerbar. Ikke for dem, som har deres gang på skolen, hvad enten det er som elever eller ansatte eller forældre – og ikke engang for de udenforstående. Men det er som med gæren i surdejen. Efter bagningen kan ingen se den, og bagningen ville være mislykket, hvis surdejen bagefter lå i en klump for sig selv. Men hvis den ikke havde været der …

Allerhelst gav jeg jer nu en klump gær – som tegn på den evangeliske kraft, som vi tror på lever i Kirken og i skolen. Men det er nok for upraktisk. Men billedet kan enhver sagtens tage med alligevel: Her har I det, ganske gratis, fra Jesus selv endda, det solideste argument mod dem, der møder jer med tvivl om de katolske skolers betydning. Vi, de professionelle håbere, har selvfølgelig allerede taget det til os, for vi véd, hvilke enestående dannelsesinstitutioner, vi har ansvar for.

Held og lykke! Amen.